

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 09 » « 09 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС

для студентів
спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
освітньої програми: 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові
струнні, народні, духові та ударні інструменти)

Київ – 2021

Розробник: **Наталія Анатоліївна Пилипенко**, викладач кафедри інструментально - виконавської майстерності

Викладачі: викладачі кафедри інструментально - виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально Виконавської майстерності

Протокол від __.__. 2021 року №

Завідувач кафедри _____ (К.В.Завалко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи) 025.00.04 Інструментальне виконавство

(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

(назва освітньої програми)

_____ 2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) _____ (Віктор Сподаренко)

(підпис)

Робочу програму перевірено 2021 р. Заступник директора

_____ (Алла Таранник)

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання - денна	
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	26/ 780	
Курс	IV	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	60	36
модульний контроль	6	6
семестровий контроль	-	-
самостійна робота	24	48
форми семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Підготувати конкурентоспроможного високопрофесійного фахівця, якій володіє навичками концертно-виконавської та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Основні завдання курсу:

- ознайомлення з історією створення, будовою, способами звуковидобування, технікою гри, виконавськими функціями та різновидами інструментів, що входять до складу оркестру (ансамблю);
- оволодіння навичками гри на одному або кількох музичних інструментах;
- ознайомлення студентів зі специфікою оркестрового (ансамблевого) музикування;
- опанування студентами навичок оркестрової та ансамблевої гри засобом вивчення кращих зразків вітчизняної та зарубіжної класичної, народної й сучасної музики;
- виховання адекватного відчуття ритму й динаміки, архітектоніки твору, вміння слухати інших учасників колективу;
- розвиток музичного мислення й пам'яті, чуття форми, образного уявлення твору музичного кругозору студентів;

- виховання почуття відповідальності за якість опанування оркестровими (ансамблевими) партіями, навичок самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій, творчої ініціативи студентів;
- формування та розвиток музично-пізнавальних здібностей, музичного смаку, емоційно-ціннісного ставлення до музики, культурних надбань свого народу та мистецтва в цілому.

Методи роботи курсу «Оркестровий клас» обираються відповідно до теми і залежать від конкретних музичних творів.

Форми роботи – лекційні, практичні заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача.

Засоби навчання – оркестрові партитури, підручники і навчальні посібники, аудіо та відеоматеріали, методичні рекомендації та вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Оркестровий клас» є залік (VIII семестр).

У результаті вивчення дисципліни «Оркестровий клас» у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства,
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.
	ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Фахові компетентності (ФК)	СК-3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
	СК-4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
	СК-5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК-6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК-7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК-9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК-10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК-11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК-13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків
СК-14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій
СК-17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК-18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці

Програмні результати навчання	
РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
РН 2	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.
РН 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

3. Результати навчання за дисципліною «Оркестровий клас»

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- **знати:**
 - особливості оркестрового мислення;

- специфіку інструментально-виконавської діяльності в оркестрі, колективному музикуванні;
 - функційне значення оркестрових груп інструментів в контексті тембрального вираження художнього образу музичного твору;
 - особливості та методика репетиційної роботи над музичними творами в оркестрі;
- **вміти:**
 - відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
 - виявляти здатність застосовувати в колективному музикуванні та концертно-виконавській діяльності знання з історії та теорії музики, гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів з метою створення ритмічного ансамблю, гармонічного строю оркестру, виявляти розуміння музичної стилістики;
- **володіти:**
 - виконавською культурою, технічною майстерністю і виражальними можливостями інструмента;
 - методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору							
1.1. Формування вмінь та навичок, необхідних для виконання народної інструментальної музики.	12			8			4
1.2. Вивчення музичних творів зі спадщини українського фольклору.	16			12			4
1.3. Вдосконалення техніки	4			2			2

читання нот з аркуша.							
1.4. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	6			4			2
Модульний контроль	2						
Разом	40			26			12
Змістовий модуль 2. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів							
2.1. Опанування сучасними ритмами на основі вивчення та осмислення розмаїття ритмічних схем та формул.	12			10			2
2.2. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів	16			12			4
2.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.	8			6			2
2.4. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	10			6			4
Модульний контроль	4						
Разом	50			34			12
Усього за сьомий семестр	90			60			24
Змістовий модуль 3. Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків							
3.1. Формування масштабного музичного мислення.	12			6			6
3.2. Вивчення та виконання музичних творів	24			12			12

композиторів- класиків							
3.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша	12			4			8
Модульний контроль	2						
Разом	50			22			26
Змістовий модуль 4 .Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром							
4.1. Закріплення виконавських навичок, знань, особливостей звуквидобуванн я в творах різних стилів, жанрів, форм	14			6			8
4.2 Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром	14			6			8
4.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша	8			2			6
Модульний контроль	4						
Разом	40			14			22
Усього за восьмий семестр	90			36			48

• **5. Програма навчальної дисципліни «Оркестровий клас»**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

**Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини
українського фольклору**

1.1. Формування вмінь та навичок, необхідних для виконання народної інструментальної музики.

1.2. Вивчення музичних творів зі спадщини українського фольклору середнього рівня складності.

1.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.

1.4. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів

- 2.1. Опанування сучасними ритмами на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул.
- 2.2. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів середнього рівня складності.
- 2.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.
- 2.4. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп.

Осн. л-ра:3, 4.

Дод. л-ра:3, 6, 10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків

- 3.1. Формування масштабного музичного мислення, висування художнього завдання, яке направлено на знання як структурної, так і процесуально - динамічної сторони музичної форми.
- 3.2. Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків середнього рівня складності.
- 3.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.

Осн. л-ра:3, 4.

Дод. л-ра:3, 6, 10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром

- 4.1. Закріплення виконавських вмінь та навичок, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм.
- 4.2. Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром середнього рівня складності.
- 4.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.

Осн. л-ра:1, 2.

Дод. л-ра:1-10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	13	13	14	14	16	16	12	12
Робота на практичних заняттях	10	13	130	14	140	16	160	12	120
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	3	15	3	15
Контрольне модульне про слухування	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	188	-	199	-	216	-	172
Максимальна кількість балів		387				388			
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до заліку 775 балів (залік, коефіцієнт 7,75). 387+388+432(бали за 6-й семестр)=1207балів.							

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи	Критерії оцінювання	Бали		
Семестр 7				
Змістовий модуль 1				
1.1 Формування вмінь та навичок, необхідних для виконання народної інструментальної музики	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
1.2 Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
1.3 Читання нот з аркуша	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
1.4 Виконання партії вивчених творів	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		

Змістовий модуль 2				
2.1 Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків.	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
2.2 Виконання епізоду музичного твору зарубіжних авторів	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
2.3 Читання нот з аркуша партії музичного твору	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
2.4 Виконання партій вивчених творів	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
Разом за 7 семестр			40	
Семестр 8				
Змістовий модуль 3				
3.1 Робота над партією оркестрового твору: динаміка, артикуляція (штрихи), фразування	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
3.2 Виконання партії музичних творів композиторів-класиків	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
3.3 Читання нот з аркуша	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
Змістовий модуль 4				
4.1 Робота над оркестровою партією: аплікатура, звуковидобування, динаміка	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		
4.2. Вивчення партії музичного твору (для соліста з оркестром)	Повний обсяг виконання	2	5	
	Техніка виконання штрихів	1		
	Якість інтонації	1		
	Технічність виконання	1		

4.3 Читання нот з аркуша	Повний обсяг виконання	2	5
	Техніка виконання штрихів	1	
	Якість інтонації	1	
	Технічність виконання	1	
Разом за 8 семестр			30
Разом			70 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Прослухування під час роботи. Виконання партії та твору в складі оркестру	повний обсяг виконання 5 техніка виконання штрихів 5 якість інтонації 5 технічність виконання 5 розуміння форми твору 5	25
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 2		
Прослухування під час роботи. Виконання вправ. Виконання партії та твору в складі оркестру	техніка виконання штрихів 5 якість інтонації 5 розуміння форми твору 5 робота над технічними труднощами 10	25
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 3		
Прослухування під час роботи. Формування навичок ансамблевого музикування. Виконання партії та твору в складі оркестру	знання тексту 5 інтонаційна точність 10 техніка виконання 10	25
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 4		
Прослухування під час роботи. Формування навичок ансамблевого музикування. Виконання партії та твору в складі оркестру з урахуванням партії соліста	знання тексту 5 інтонаційна точність 10 техніка виконання 10	25
Максимальна кількість балів		25

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії

оцінювання. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

За необхідності семестровий контроль відбувається у дистанційному вигляді: концертмейстер заздалегідь готує запис супроводу, студент записує програму та самостійно завантажує її у папку, створену на гуглдіску.

7. Навчально-методична картка дисципліни IV курс

Разом: 180 год., де 96 год – практичні заняття, 72 – самостійна робота, 12 год – модульний контроль

VII семестр		VIII семестр		
Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору	Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів	Вивчення та виконання музичних творів композиторів класиків	Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром
Заняття				
Лекційні				
Семінари				
Практичні	1*13=13 б. 10*13 = 130 б.	1*14=14 б. 10*14 = 140 б.	1*16=16 б. 10*16=160 б.	1*12=12 б. 10*12=120 б.
Самостійна робота	4*5=20 балів	4* 5 = 20 балів	3*5=15 балів	3*5=15 балів
Види поточного контролю	Модульне контрольне прослуховування 25	Модульне контрольне прослуховування 25	Модульне контрольне прослуховування 25	Модульне контрольне прослуховування 25
Усього	188	199	216	172
Усього Коефіцієнт	775 балів (коефіцієнт – 7,75)			
	775+432 б. (за 6-й семестр)=1207 балів			

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література основна:

1. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно інструментального мистецтва в Україні : зб. статей / М. А. Давидов. – К.: Видавництво імені Олени Теліги, 1998. – 207с.(В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка є 1 екземпляр).
2. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підруч. [для вищ. та серед. муз. навч. закл.] /М. А. Давидов. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка є 1 екземпляр).
3. Музыкальная энциклопедия в 6 томах. Гл. ред. Келдыш Ю.В. —М.: Сов. Энциклопедия, Сов. композитор, 1978 – 1982 г. – Т.1, Т.4. — 6176 с., илл. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка є 1 екземпляр).
4. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія] / Т. М. Пляченко. - Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. - 428 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка є 1 екземпляр).

Література додаткова:

1. Гуцал В. О. Грає оркестр українських народних інструментів: методичні поради керівникам самодіяльних колективів /В.О. Гуцал. – К.: Мистецтво, 1978. – 164с.
2. Дейнега В. М. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів / В. Дейнега // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 22: Музичне виконавство. – Кн. 8. – К., 2002. – С.119-129.
3. Хащеватська С. С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації/ С. Хащеватська – Вінниця, Нова книга, 2008. – 256 с.
4. Іванов П. Г. Оркестр українських народних інструментів / П. Г. Іванов.– К.: Музична Україна, 1981. – 110 с.
5. Ільченко О. О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності [Текст] : Монографія / О. О. Ільченко. Київський ін-т культури. - К.: КДК, 1994. - 116с.
6. Музыкальная энциклопедия в 6 томах. Гл. ред. Келдыш Ю.В. - М.: Сов. Энциклопедия, Сов. композитор, 1978 – 1982 г. – Т.1, Т.4. – 6176с. с илл.

7. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями: [монографія] / Т. М. Пляченко. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2010. – 428 с.
8. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія /Т. І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 184 с.
9. Пятигорский В. М. Система скрипичной техники: учебно-методич. пособие. В 2-х ч. Часть I. Теория. Методические комментарии /В.М.Пятигорский. – К.:Кафедра,2011. – 120с.(В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка є 1 екземпляр).
- 10.Пятигорский В.М. Система скрипичной техники:учебно-метод. пособие.В 2-х ч.Часть II. Нотные примеры /В.М.Пятигорский.-К.:Кафедра,2011.-108 с.(В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка є 1 екземпляр).